

de digitale
AlleMansKroniek

Redactie: Ap Middelkamp, Roland Oosting en Jan Roelof de Haan
Reacties en bijdragen naar redactie@assermannenkoor.nl **11-1**

**I
N
H
O
U
D**

Van het Bestuur	2
In Memoriam Geurt Rutten	3
Geknipt voor u	4
Zusjes Warta	5
Column Gerrit Eerland	6
Jubileum Cie en Beeldrebus 2	7
Column Wim Kunst	8
Uit NRC: Jan van Veen en Covid	9 en 10

Fons van Tol

Van het

**"Het is weer voorbij die mooie zomer,
die zomer die begon zowat in mei. ..."**

De ergste corona-ellende was eind april voorbij en de grootste optimisten hoopten dat in het najaar de situatie wel weer bijna normaal zou zijn. Jan van Veen, onze enige erkende corona-zieke, herstelde voorspoedig, wij studeerden onder leiding van Marco nieuwe nummers in en zo leek alles goed te gaan. Wel moesten we afscheid nemen van Geurt Rutte. Begin mei verslechterde zijn gezondheid en in juni overleed hij. Helaas hebben wij hem geen waardig afscheid kunnen geven.

De zomervakantie heeft er voor velen anders uitgezien dan gepland en de jaarlijkse barbecue bij Lessche kon jammer genoeg ook niet doorgaan. Maar nu begint weer een nieuw seizoen, en hoe gaat dat eruit zien?

Aan het begin van de zomer daalden de cijfers van besmettingen en ziekenhuisopnames en werden de maatregelen verruimd. Dat bracht het bestuur voor een moeilijke keuze: Gaan we weer zingen in De Schulp of blijven we ons behelpen met Skype. Nu, twee maanden later, zien we de cijfers weer oplopen, met dank aan al diegenen die de huidige pandemie beschouwen als een stevige griep die alleen wat dor hout opruimt, en daarom alle regels aan hun laars lappen. En als we willen gaan zingen, dan toch wel in een ruimte met voldoende ventilatie. Nou, De Schulp is een gezellige locatie, maar de ventilatie voldoet toch echt niet aan de eisen die we nu zouden moeten stellen.

In deze situatie konden wij niet anders dan ons dorre hout, onze waardevolle koorleden, maximale bescherming bieden en dus moesten we wel besluiten voorsnog vanuit huis te blijven oefenen. We hopen dan wel dat zoveel mogelijk leden meedoen, zodat zodra deze narigheid achter de rug is we de wereld (en onszelf) kunnen laten horen hoe goed dor hout kan klinken.

In Memoriam

Geurt Rutten
1933-2020

Onlangs is op respectabele leeftijd van 86 jaar ons erelid Geurt Rutten overleden.

In de zestiger jaren is Geurt met zijn vrouw Alie vanwege zijn werk vanuit de Betuwe in Assen neergestreken.

Als liefhebber van de mannenkoorzang werd hij in 1968 lid van het Asser Mannenkoor.

Al gauw werd Geurt in 1971 gekozen in het bestuur en benoemd tot voorzitter van het Asser Mannenkoor. Velen onder ons hebben hem als voorzitter meegemaakt en hebben hem steeds herkozen, mede omdat hij in die 25 jaar als voorzitter altijd even energiek is gebleven.

Niet alleen voor ons koor maar ook in de mannenkoorwereld in het algemeen heeft hij zich zeer verdienstelijk gemaakt. Zo had Geurt ook jaren zitting in het bestuur van S.A.K.O. , een overkoepelend orgaan van alle zangersbonden, en het K.N.Z.V. en gaf steeds daar waar nodig acte de présence.

Vanwege alle inspanningen voor ons koor verricht, is Geurt dan ook terecht indertijd benoemd tot erelid van het Asser Mannenkoor.

Geurt was een man met het hart op de tong, wat velerlei opvattingen wel duidelijkheid verschafte.

Helaas hebben we van hem afscheid moeten nemen in de Coronatijd en hebben hem daarom niet het afscheid kunnen geven wat hij zo had verdient.

Daniël Geertsema

Geknipt voor u...

Waarom zijn liedjes zo makkelijk te onthouden?

Thomas

Het lijkt gek dat bijvoorbeeld woordjes leren veel moeite kost, terwijl een liedje al snel vanzelf in je hoofd gaat zitten. Een van de oorzaken van dat verschil is eenvoudig:

herhaling. Een liedje dat je echt leuk vindt, draai je zo honderd keer. Maar er is meer. Liedjes volgen vaak voorspelbare patronen, want muziek voldoet aan regels. Sommige noten

zijn wel logisch na elkaar, andere niet. Ook de tekst volgt een patroon. Songteksten rijmen meestal en ze hebben een bepaald ritme. Dat geeft je geheugen extra aanwijzingen wat het volgende woord (of de volgende noot) in een liedje is. De combinatie van melodie en tekst zorgt bovendien dat de geheugenpaden nog eens extra versterkt worden. Ook heb je vaak bepaalde emoties bij een liedje. En emoties zijn voor het geheugen een teken dat een herinnering belangrijk genoeg is om op te slaan. Tot slot zing je een liedje vaak mee, hardop of in gedachten. En daarmee activeer je je spiergeheugen. Dat maakt de herinnering nog sterker.

Vier zusjes Warta uit 2e Exloërmond in Jeugdjournaal te zien

In 2e Exloërmond wonen vier zusjes samen met hun ouders. Het gaat om Yvonne en Marit die tien jaar oud zijn en Annelie en Dagnas van respectievelijk twaalf en dertien jaar. Ze wonen in een woning waar het twee jaar geleden de bedoeling was extra slaapkamers te realiseren, zodat de meiden allemaal een eigen slaapkamer konden krijgen. Dat is er tot op heden nog niet van gekomen. Eerst ontstond er hevige schade als gevolg van lekkage in de woning nadat er noodweer uitbrak. Nadat dit verholpen was zou er deze zomer eindelijk gestart worden met het realiseren van de slaapkamers. Helaas moest door de coronacrisis en het uitblijven van inkomen van hun vader - hij is professioneel musicus - het bouwdepot nu worden gebruikt voor de dagelijkse boodschappen. De meiden lieten het er niet bij zitten en begonnen een winkeltje, 'De Vier Zussen', om zo de slaapkamers te kunnen financieren. Ze haalden er zelfs het Jeugdjournaal mee.

Meiden van het programma kregen op vrijdag 29 juli 8.45 uur om opnames bij de woning te maken. Diezelfde avond werd het programma uitgezonden en waren de Meiden mees dan op TV te zien. Ze waren maar vier met. Dat gold ook voor hun ouders, Marco en Sibi. Een over haar dochters: "Die is echt prachtig. Ik vind het zo goed wat ze doen. Ze het is prachtig om te zien dat ze van binnen, familie en bekenden directe spullen krijgen om te verkopen. Het is mooi dat mensen elkaar in deze tijden steunen."

In het winkeltje wordt alles verkocht van servies, bestek, speelgoed tot radio's en handgereedschap. De winkel is nu vol en dat is een goed teken. Op dit moment is het daarom niet mogelijk nog spullen te brengen, maar klanten zijn natuurlijk van harte welkom. Voor een eenmalig langkopen kan dat doen aan het Zuiderdijk 291 in 2e Exloërmond. Met telefoonnummer is 06-40147227. (Wijk de Wijk uit / Gerry Groot)

AlleMansKroniek

Positieve kritiek horen we graag.

Stuur je reactie naar: redactie@assermannenkoor.nl

Gelezen.

Zo lief !!

Redactie

Tweede Exloërmond Yrsa (10), Marit (10), Amelie (12) en Dagmar (13) Warta wachten al een tijd, en zijn inmiddels ook wat ongeduldig geworden, totdat hun 'eigen' slaapkamer eindelijk klaar is. Zij delen nu samen twee slaapkamers, heel gezellig, maar soms wel wat krap.

Twee jaar terug, stond het bouwen van de slaapkamers al op planning, er is een grote zolder, ruimte genoeg. Helaas, vlak voor de zomervakantie brak er toen heel lokaal, zo'n beetje precies boven het huis van de familie Warta, een heel heftig noodweer los. Grote hagelstenen en heel veel regen, gaf zoveel lekkage in het huis, dat het binnen een uur volledig onbewoonbaar raakte. „We moesten letterlijk ons huis uit vluchten, de plafonds kwamen naar beneden, het water spoot uit de stopcontacten, levensgevaarlijk”, zegt moeder Bibi Warta.

Corona gooit roet in het eten

Het duurde zo'n 8 maanden om het huis te laten herstellen en het gezin woonde al die tijd in een 6 persoons caravan. „Je kan je voorstellen, dat dus de wens naar een eigen slaapkamer daardoor extra groot is. Deze zomervakantie zouden we eindelijk verder gaan met de bouwplannen, maar nu gooit het corona virus, roet in het eten.” Vader Marco is professioneel musicus en heeft door de crisis bijna geen inkomen meer. Er is dus geen geld, om verder met de slaapkamers te gaan.

Creatief

De dochters laten het er niet bij zitten. Zo creatief als hun vader is, met koorrepetities geven via Skype, zo creatief zijn deze dames in het bedenken van een oplossing voor hun probleem. Ze beginnen een winkeltje, het heet „De 4 Zussen”, om zo zelf geld in te zamelen voor het bouw materiaal voor de slaapkamers.

Buren, vrienden en voorbijgangers

Al gauw gaat het verhaal over de vier zussen en hun nobele uitdaging de ronde. Buren, vrienden en zelfs onbekende voorbijgangers, geven hen spullen, zodat ze die weer kunnen verkopen in hun winkeltje. „Heerlijk, hoe de zussen plezier hebben, er het beste van maken en ze ook uit allerlei hoeken steun krijgen hierbij. Ja, het zijn moeilijke tijden, en ach, ze verdienen geen gouden bergen, maar als je je verlies kan omzetten in positieve gedachten, heb je simpelweg winst.”

Koningin van de Balkan blues

Voor mij ligt een fraai uitgevoerd boekje in het formaat van een CD. De titel is "The Mother of Gypsy Soul". Ik vond het bij toeval bij het opruimen van de CD-kast. Want dat is het: een CD. Achter in het boekje, in een envelop van de harde kaft zit een CD. Bovendien zit er een krantenknipsel in, een nonchalant uitgescheurde pagina van de VPRO-gids van bijna twintig jaar geleden, aan de randen al iets vergeeld. Nieuwsgierig zet ik 'm op, onderwijl de tekst in het boekje lezend.

Wat een stem! Kippenvel!

De stem is van Ljiljana Petrovic, beter bekend onder haar artiestennaam **Ljiljana Buttler**. Een bijna mannelijke stem, een soort contra alt of baritonale tenor. Gevraagd naar het geheim van haar stem: "komt door de drank en het roken!" Ze werd geboren in 1944 in Belgrado in een muzikale familie. Haar vader speelde accordeon, zigeunermuziek en haar moeder was een Kroatische zangeres. Haar vader neemt kort na haar geboorte de benen. Haar moeder voorziet in hun levensonderhoud door te zingen in cafés, restaurants en op feesten. Niet alleen in Belgrado, maar in heel Joegoslavië. Als ze twaalf is verhuizen ze naar Bijeljina in het noordwesten van Bosnië. Daar neemt ze zang- en pianoles. Tijdens elk optreden van haar moeder gaat ze mee. Ze zit naast de band, vaak onder een tafel, luistert en geniet. Zo leert ze het hele repertoire van haar moeder. Als haar moeder plotseling ziek wordt vraagt ze aan de musici van de band of ze mag invallen. Ze kunnen het geld niet missen. Aarzelend stemmen ze toe. Ze maakt diepe indruk. Dat wordt het begin van haar carrière. Ze treedt op in cafés, restaurants en op feesten. Ze heeft een breed repertoire, alles wat het publiek wil: zigeunerliederen, jazz, traditionele Balkan muziek, Russische ballades, klassiek, country and western en rock and roll. Op haar veertiende wordt ze zwanger. Ze blijft optreden, verhuist naar Belgrado. Optredens in zogenaamde kavana's voor grote aantallen toehoorders. In 1969 neemt ze haar eerste single op. Haar ster begint te rijzen. In de jaren 70 is ze overal bekend met haar onmiskenbare, karakteristieke stemgeluid.

Als na de dood van Tito de spanningen in (voormalig) Joegoslavië toenemen vlucht ze naar Duitsland, naar Düsseldorf. Haar leven als zangeres is voorbij. Ze trouwt en wordt mevrouw Buttler. Ze werkt onder andere in een fabriek en als schoonmaakster. Kort na de eeuwwisseling start de Bosnische muziekproducent, Dragi Sestić een zoektocht naar de "verdwenen" zangeres. Rond 2002 weet hij haar te achterhalen. Hij overtuigt haar een nieuw album te maken: The Mother of Gypsy Soul. De CD die ik bij toeval heb (terug)gevonden. Toeval?

Gerrit Eerland 25-8-2020

Van de Jubileumcommissie

2022 , wat klinkt dat ver in de toekomst en relatief gezien is dat natuurlijk ook zo . Maar voor we het weten loopt de tijd door je vingers als los zand .

Ondanks alle perikelen zijn wij als commissie al twee maal bij elkaar geweest en hebben de voorbereidingen voor het jubileumjaar afgetrapt .

De eerste ideeën en plannen zijn naar het bestuur verzonden en die hebben hierop ook al hun visie en mening gegeven .

In onze vergadering van 20 augustus hebben we dit besproken en zijn de eerste acties uitgezet in de diverse commissies , en dat is nodig want al met al moet er voor een " mooi " jubileumjaar een bult werk worden verzet .

Uit het koor zijn er helaas geen ideeën of voorstellen gekomen , maar vanuit de commissie genoeg en dus gaan we daar enthousiast mee aan de slag .

Zijn jullie weer een beetje op de hoogte van het laatste nieuws vanuit onze commissie , wordt vervolgd .

Oplossing Beeldrebus 2 :

Beven als een juffershondje

1. Dagboek
2. Afleggen
3. Bomvol
4. Wapenzending
5. Kennisgeving
6. Schaduwzijde
7. Uitleveren
8. Meestamper
9. Lavendel
10. Geleend
11. Openbaar
12. Pakjesdrager
13. Zeeuws-Vlaanderen
14. Oneffen
15. Knoflook
16. Interactie
17. Wegraken
18. Reisgeld
19. Fokhengst
20. Bezonnen
21. Binnenband
22. Aandeel
23. Verjaring
24. Nagelkaas

En de taart gaat deze keer naar

Daniël Geertsema

Gefeliciteerd !

Halen we het 100-jarig bestaan?

Het zijn vreemde en verontrustende tijden. Dat wordt natuurlijk vaak gezegd - elke generatie vindt wel iets vreemds en verontrustends aan haar specifieke era. Maar zo mondiaal als de problemen zich nu voordoen is wel uniek. Eerst was er de financiële crisis, en vervolgens de klimaatcrisis en de energiecrisis en daar komt nu nog eens de coronacrisis bij. Alsof de vier apocalyptische ruiters ons leven zijn komen binnenrijden.

Corona heeft in ieder geval - nu al - een enorme hoop ellende veroorzaakt en slachtoffers gemaakt. Wereldwijd zijn er op het moment van schrijven bijna 20 miljoen besmettingen geregistreerd en zijn er meer dan 720.000 doden te betreuren. Ook Nederland kent een relatief groot aantal overledenen: 6.200.

Wijzelf zijn ook getroffen. Ons koor heeft zijn voorzitter verloren en in ieder geval één koorlid is bewezen besmet geraakt. Maar het zal mij niet verbazen als er meer mannen door het virus zijn bezocht.

Het zijn niet alleen vreemde en verontrustende tijden, het zijn ook onzekere tijden. Ik blijf even bij ons koor, hoewel de onzekerheid vele onderdelen van onze maatschappij en persoonlijk leven treft.

Wat gaat er gebeuren met ons koor? Hoe moeten we in godsnaam op dit moment (jongere) leden werven? Wie wil er nu nog bij een koor? De berichten over het opstarten van koren zijn onverminderd slecht. Behouden we wel ons aantal leden? Haken er geen (oudere) leden af, die het risico te groot achten? Kortom, blijft er wel een koor over? Met voldoende eerste en tweede tenoren, baritons en bassen?

Ik weet het niet. Als ik de berichten op de site van Koornetwerk Nederland lees dan lijkt het of alles binnenkort goed komt, of in ieder geval hanteerbaar wordt. Het laatste bericht over het al dan niet opstarten van de repetities en uitvoeringen dateert van meer dan een maand geleden. Daarna werd het heel erg stil. Vakantie, net wat u zegt. Hoop ik.

Op 9 juli juichte de overkoepelende organisatie: 'Op basis van het Advies Koren en Zangensembles dat het RIVM op 30 juni heeft uitgebracht is het weer mogelijk geworden om samen te zingen! Dat is heel goed nieuws! Maar samen zingen kan alleen veilig als we alle voorwaarden die daarvoor gelden in acht nemen! Dit betreft zowel de algemene veiligheidsvoorwaarden (1,5 meter afstand etc.) als aanvullende voorwaarden voor koren.' Veel uitroptekens en weinig wol.

Want in die 'aanvullende voorwaarden voor koren' zit 'm nou net nou de kneep. Ik volsta hier - in verband met de ruimte - te verwijzen naar de site van Koornetwerk.nl en met het melden van de hoofdlijnen. Het protocol somt de algemene (RIVM-) richtlijnen op en voorschriften over de afstand, ventilatie en registratie, voorschriften over het gebruik van de repetitieruimte en de hygiëne van de repetitieruimte. Verder meldt het intituut regels voor de coördinatie en organisatie en regels over uitvoeringen met publiek. Er worden tenslotte voorstellen gedaan om creatief te zijn en samen oplossingen te vinden.

Ik ben een optimist en dus ga ik ervan uit dat ons koor in 2022 nog bestaat. Ik hoop dat we snel weer kunnen repeteren, zodat we voldoende tijd hebben om nieuwe nummers in te studeren en een mooi programma kunnen samenstellen. Maar ja, wie ben ik?

Wim Kunst

Uit NRC:

COVID-19

'Tijdens corona heb ik een heel nieuw leven bedacht'

Jan van Veen uit Assen kreeg Covid-19 en was bijna drie weken van de wereld. Fotograaf Kees van de Veen volgde zijn herstel.

Tekst Mien Bos

Jan van Veen (73) uit Assen had de halve zaterdag met zakken potgrond rondgesjouwd, dus toen hij dinsdag 17 maart spierpijn kreeg, was dat voor hem volkomen logisch. „Jan zit bij het mannenkoor”, zegt zijn vrouw Ria van Veen. „En om de verenigingskas wat te spekken”, zegt Jan, „gaan we ieder jaar met aanhangers vol potgrond de hele stad door om

dat te verkopen.”

Later die dinsdag werd de spierpijn vergezeld door een ander onprettig gevoel.

Jan: „Een soort blaasontsteking.” Ria: „Toen ben ik met die urine naar de dokter gegaan, maar je had geen blaasontsteking. ‘Alles doet me zeer’, zei je. En je had verhoging. Je deed niet anders dan paracetamol slikken. Op 24 maart was je zo ziek, zo ziek. Helemaal van de wereld. Hij had hoofdpijn en keelpijn. Hij zei nog steeds dat het door die potgrond kwam.”

Jan: „Ik wilde niet naar het ziekenhuis. Maar ik ben toch in mijn nachtkleding met een fleecvest erover buiten op de brancard gestapt.”

Een dag daarna werd Covid-19 vastgesteld. „Ik herinner met dat ik met een rotgang door het ziekenhuis ben gereden in mijn bed. Ik moest geïntubeerd worden, hoorde ik iemand zeggen. ‘Is iedereen klaar, dan begin ik nu.’ De anesthesist draaide een kraan open en weg was ik. Het volgende moment dat ik me herinner is dat ik via het gangenstelsel naar de verpleegafdeling werd gebracht, bijna drie weken later.”

Ruime rijtjeswoning met tuin

Jan van Veen groeide op in Bovensmilde, „onder de rook van Assen”. Zijn vader

was melkboer, zijn moeder huisvrouw en samen hadden ze vier kinderen. Toen Jan op de middelbare school niet zo’n gedisciplineerde leerling bleek, moest hij geld gaan verdienen. „Ik ga niet kromliggen voor jou”, zei zijn vader. Er was nog wel een baantje bij uitgeverij Van Gorcum, waar ook de neef van Jan werkte. „Via de achterdeur” (het magazijn) ging Jan naar binnen, om uiteindelijk op de afdeling ‘verkoop’ terecht te komen. Hij ging later de universitaire boekhandels langs om over nieuwe wetenschappelijke boeken te vertellen. Die baan was helemaal geen straf. „Ik ben een fervent lezer, altijd geweest.”

„En je hebt mij eraan overgehouden”, zegt Ria. „Ik werkte op de administratie totdat ik zwanger raakte, en toen moest ik weg. Zo ging dat toen nog.”

In 1988 kochten ze hun ruime rijtjeswoning in Assen, met een grote tuin, waar hun zoon en dochter opgroeiden. „Ambities ebben wat weg naarmate de leeftijd stijgt”, zegt Jan. „We hoeven geen huis van zes ton. In de zomer halen we de caravan uit de stalling en rijden we naar Zuid-Frankrijk. Dit jaar niet, we komen nog nergens eigenlijk.”

Op 14 april mocht Jan van de intensive care af. „Ik had er het volste vertrouwen in dat ik weer redelijk helder was, maar dat klopte niet”, zegt Jan. „Tijdens het coma heb ik een heel narratief, een heel nieuw levensverhaal voor mezelf bedacht. De mensen die daar een rol in spelen ken ik allemaal. Dat is het idiote.”

Ria: „Je had gewerkt in Veenhuizen, zei je tegen me. Maar hij heeft nooit een andere baas gehad dan hier in Assen. Och Jan, wat je nu vertelt is nooit gebeurd, zei ik tegen hem.”

Jan: „Ik ga niet vertellen waar het precies over ging. Voor een deel was het heel beangstigend. Op een gegeven moment mocht ik een telefoon op mijn kamer maar ik dacht, doe maar niet, straks ga ik

Lees verder op pagina 10

»

De anesthesist draaide een kraan open en weg was ik, drie weken lang

die rare verhalen vertellen.

„Er lag naast mij een jonge man in het revalidatiecentrum, hij was 48. En die had een soortgelijke ervaring. Maar die had een fantastische tijd gehad in die alternatieve werkelijkheid. Hij was op vakantie geweest en had zes verschillende landen bezocht.”

De geriater vertelde later aan Jan dat hij een delirium had gehad, een toestand van geestelijke verwardheid. Dat was ook de reden dat hij zo lang in slaap was gehouden. Na tweeënhalve week op de intensive care en twee weken op de verpleegafdeling van het ziekenhuis, mocht Jan naar het revalidatiecentrum Anholt.

Jan: „Ik wilde dat helemaal niet, want daar mocht je niemand zien. Ik wilde gewoon naar huis.”

Ria: „Maar ik wilde je niet in huis hebben. Ik kon hem niet verzorgen.”

Jan: „Ik kon nog geen glas water optillen. Alleen met twee handen lukte het. Zelf uit bed komen ging al helemaal niet.”

Anholt is een verpleeghuis dat speciaal was ingericht voor revaliderende coronapatiënten. Drie etages met elk twaalf kamers. „Maar er zijn maximaal drie mensen geweest”, zegt Jan. „We zijn geweldig in de luiers gelegd daardoor. ’s Morgens

een uur fysio, ’s middags weer, tussen-door kwam er nog een ergotherapeut en een logopediste. Het was een soort werk-vakantie eigenlijk.”

Maar dan wel een vakantie met veel uitputtende momenten. Vijftien keer knieheffen voelde als een marathon. „Op een dag moest ik van de therapeuten een ruimte van ongeveer tien meter oversteken zonder rollator. Ik was doodsbenuwd en heel trots toen het lukte.”

Ria is nog een keer langs geweest bij het revalidatiehuis. Buiten konden ze elkaar even zien, gescheiden door een hek. Ria: „Zijn begeleidster liep met hem mee. ‘We gaan even voordoen wat uw man allemaal kan’, zei die. Het leek wel een circus.”

Jan: „Ik kon zijwaarts lopen en achteruitlopen.”

Ria: „Hij was zo mager. Een grote joggingbroek. Geen gezicht.”

Jan: „Ik was een zielig oud mannetje, maar het was geweldig wat ik allemaal kon.”

Servetten

Op 15 mei waren Jan en Ria vijftig jaar getrouwd, maar het grote feest waarvoor de servetten al waren gedrukt, ging natuurlijk niet door. Omdat Jan zichzelf weer een beetje kon redden, mocht hij mede vanwege de feestelijkheid naar huis. Als

verrassing waren zijn dochter en zoon, die in Oostenrijk woont, er ook. Het diner die dag bestond uit patat en kroketten.

Jan heeft niet het gevoel dat hij door het oog van de naald is gekropen, maar zijn omgeving wel. „Dat schuurt bij mij omdat ik het niet bewust heb meegemaakt.” In het logboek van het ziekenhuis kon Jan lezen dat zijn dochter Esther drie keer per dag naar hem belde.

In de hoek van de huiskamer in Assen staat een trainingsfiets. Iedere dag na het ontbijt gaat Jan daar twintig minuten op.

„Als ik op maandag naar de fysio ga heb ik op dinsdag en woensdag spierpijn, en dan ga ik vrijdag alweer. Nog steeds doe ik iedere middag een dutje. Mijn lichaam heeft dat klaarblijkelijk nodig. Dat is confronterend, dat je lichaam niet meegaat met je geest.”

Deze week is Jan bij de longarts geweest voor een eindgesprek. Eerder kon niet, omdat er een wachtlijst was van drie maanden. „Die heeft me helemaal gezond verklaard. Het enige wat er nu nog aan schort is conditie.”

Een paar weken geleden werd zijn eerste elektrische fiets bezorgd. Jan: „Het voelt als een tekortkoming. Hiervoor fietste ik met gemak lange routes. Het komt vast allemaal goed. Ik ben een rasoptimist.”

eindelijk weer thuis..

